

לואיס בדריק

קיבוץ חצור אשדוד

25/10-2023

נהג טנק מ"פ ח', בעז כהן, גדוד 8132

קרב סולטן יעקב מלחמת לבנון 1982

יום רביעי בלילה לא יכולתי להירדם, כבר כמה ימים אנחנו עוקבים בטלוויזיה על הקרבות בלבנון ו למרות שרואים רק טנקים מסוג צנטוריון שעולים צפונה... הראש שלי היה מלא מחשבות ו בעיקר זיכרונות שעלו ממלחמת יום כיפור . בסביבות 02:00 בלילה אני שומע דפיקות על דלת הבית...לא הופתעתי , ו מיד ידעתי שבאים לאסוף אותי מגדוד 8132 , טנקי פטון M60. היה לי צ'ימידן ארוז ומוכן, מאחר שזוגתי (מתנדבת דנית שפגשתי בעבודה בכותרתה ו לימים אשתי) הבחינה בטלוויזיה שישנם טנקים מסוג פטון בקרבות בלבנון...כדי להרגיע אותה סיפרתי לה קודם לכן, שהטנקים שלנו לא מתאימים ללחימה בצפון בגלל הזחלים מגומי ו לא נראה שיקראו לי. אם כי ידעתי בתוך תוכי שמאוד סביר שגם אנחנו נגוייס...

נכנסו כמה חיילים לבית, שלפו אותי מהמיטה ו אמרו לי להתארגן כמה שיותר מהר. עליתי על דגמ"ח שהיה לי מוכן ו הנעליים הצבאיות שהיו בהכון ליד המיטה, נתתי לה חיבוק חם ו נישקתי אותה לשלום, לקחתי את הצ'ימידן ו יצאנו לכיוון בית-דרס (הימ"ח)...הוצאנו את הטנקים מאיחסן יבש, טיפול קצר, ציוות, חימוש ו למובילים. בחמישי בבוקר עלינו על האוטובוסים שלקחו אותנו צפונה. בסביבות השעה 17:00 נכנסנו על זחלים דרך שער-עגל אל תוך לבנון. לאחר כמה שעות של נהיגה בדרך מפותלת לא קלה , החושך ירד עלינו ו הרכבתי את ה"וילון" (ראיית לילה) וכך עד חצות. בדרך התחלנו לראות סימנים מובהקים של קרבות, עברנו את המפקדה, את הארטילריה, לא מעט כלים פגועים...חשבתי לעצמי שלא יכול להיות שאנחנו באים מהבית ישר לחזית! אך כך היה... כל הדרך הייתי מרוכז בנהיגה ו מדי פעם הצוות בצריח פתח איזה קופסת שימורים שיהושוע התותחן דאג באדיקות להעביר גם אלי, התותחן הוא היחידי בצוות שיכול להגיע לנהג רק כשהצריח מצודד לשעה 10 או כשהתותח מצודד לשעה 6! אז יש מעבר מתא הנהג לצריח, אבל מי נוסע עם תותח לאחור באמצע השדרה? ...אני מודה שלא קל לאכול תוך כדי נהיגה כשהעניינים דבוקות לוילון, "הוילון" הוא מכשיר לראיית לילה בערך בגודל של קופסת נעליים שטלויה מהמדף (המכסה) של תא הנהג, ו הוא כמו שאומרים בשוודית... תקוע כמו בוחן באמצע היד, וגם צריך לנהוג בדרך מפותלת ו לשים לב שלא לעבד קשר-עין עם הטנק שלפניך בשדרה.

בסביבות חצות נכנסנו לחניון לילה ו אז יכולתי להרגיע את העיניים ו ליישר את הגב, נהיגה בטנק מבחינה טכנית היא לא מסובכת אבל כשאתה נוהג אתה יושב על כיסא לא נוח, כמו של טרקטור פרמל עתיק, אתה עם רגל אחת על הגז והשניה על הבלם שהוא מאוד קרוב אליך כשהוא לא לחוץ , אז אתה מקופל בתנוחה לא ממש הגיונית כשברך שמאל כמעט נוגעת בכתף שמאל, !! אני לא אכנס עכשיו על איך ישנים בתא הנהג...ספוילר...לא ממש ישנים! , בסביבות 4:00 קיבלנו פקודה לנוע צפונה! לאן ???... יש שיר של ההוליווד...
The road is long...ההוליווד

With many a winding turn

That leads us to who knows where

Who knows where.....

לא ידענו באמת לאן או לאיזה משימה....כביש בירות-דמשק?, לחלץ את הגדוד של עירא עפרון שנכנס למערב סורי לפנינו בסולטן יעקב?, עליהם עוד לא ידענו כלום...
!.אחרי העיקול הראשון ראיתי שמתנהל קרב קילומטרים ספורים לפנינו (חילופי נותבים) בשלב זה הרגשתי deja vu...הכל היה זהה לפריצה לחווה הסינית במבצע "אבירי לב" במלחמת יום כיפור...וגם שמתני לב שמתחיל לעלות השחר, מייד הורדתי את ה"וילון" ודחפתי אותו ליד המטפים בצד שמאל. אציין שעם וילון מורכב אין אפשרות לפתוח את מדף הנהג...מרגע זה הרגשתי את היושב בפה העיניים ממוקדות ו ללא הרגשת עייפות. פלוגה ח' יוצאת לדרך !!!

הייתי נהג מ"פ...ראשון בשיירה ו בקדמת הטנק, זה לא גרע מהרגשת ה אי נוחות עכב " החשיפה" הכל-כך קיצונית מול הלא נודע. אציין שבין המחשבות האפוקלטיות שעלולות לשטוף לך את המוח לבין התפקוד המקצועי

...אין שום קשר, אתה יודע שאתה אמור לפחד אבל אתה מרגיש שאין לך מקום זמן לרגשות כאלה או רגשות בכלל שעלולות לפגוע בתפקוד המקצועי שלך... אתה מרגיש דרוך ו מפוקס ואתה לוחץ על הגז (גם כשזה בניגוד מוחלט לאינסטינקט הטבעי שלך). התקדמנו כמה ק"מ ו פתאום התעורר גיהנום סביבנו, בקעת הלבנון התמלטה בחוטי הנחייה של הסייגרים המוכרים לשמחה מיום כיפור... ו עד נ"ט-תים למיניהם מקלעים ועוד, היינו באיזור ה"בית האדום" קילומטרים ספורים מדרום לכפר סולטן יעקב, שמאחוריו היו לוחמים שהכלים שלהם נפגעו ו נאלצו לנתוש אותם. בעז המ"פ כיוון אותי אל תוך מחפורת סורית ו משם ניסה להקים קשר עם הפלוגה...מסתבר שהרוב נפגעו מהמארב הסורי אליו נכנסו ואנחנו טנק בודד בשטח... ו כטנק בודד אנחנו לא יכולים לעשות הרבה במציאות הנתונה...

עלינו בחזרה על הכביש וניסינו להחליץ כמה שיותר מהר דרומה בחסות החיפוי מהפלוגות שנשארו מאחור. טנק ה-M60 הוא טנק כבד לעומת ה-M48 שהיה לנו ביום כיפור... אבל לשני סוגי הטנקים האלה יש את אותו מנוע...!!! הינו בנסיעה בעליה ו אני לוחץ על הגז עד הסוף ו הטנק בקושי סוחב, אני מעביר את ידיהם ההילוכים בין low ל high הלך ו חזר, ו הטנק לא. מאיץ... אז כבר היה לי ברור...ברווז צולע על הכביש... זה עסק ביש...רק עניין של זמן עד שנפגע.

בעליה על הכביש עקפנו את שני הנגמשים עם

המרגמות שהיו קצת מאחורינו בשדרה והמראות היו קשים אבל לא זיהיתי לוחמים...שתי הזלדות חטפו נ"ט-תים ו הכל היה מפוצץ ו מפוזר על הכביש.

המשכנו בנסיעה (זחילה) עוד כמה מאות מטרים ו אז הרגשתי "חבטה קלה בכנף" ...RPG נכנס בנו, הרגשתי שהלך ההיגוי ו ריח של סולר הגיע לנחירי. מייד פתחתי את מדף הנהג וראיתי את התותך שחוסם לי את היציאה מתא הנהג...צעקתי לבעז המ"פ "תעיף לי את תותך מהמדף"! ו כך הוא עשה...לפי מה שבעז מספר...צעקה זו מצלצלת לו באוזניים עד היום! הטנק המשיך בנסיעה לא מבוקרת, סטה ימינה, ירד מה כביש ו נכנס בסוללת אפר בגובה של שלושה מטר ו נעצר. שמעתי את בעז משדר בקשר חוץ שניפגענו ו אנחנו נוטשים... הצמדתי אלי את ה-M16 (לקח מיום כיפור שנטשתי ו לא הספקתי לקחת את העוזי) שלפתי את עצמי מתא הנהג, עקפתי את התותח שהיה מצודד ל" שעה 1 " וטיפסתי על הסוללה, נזרקתי על הקוצים שהיו על קצה הסוללה ואז הייתי ב "

שטח מת " מכיוון הכביש...נק"ל ומיקלע כבד ירו עלינו בזמן הנטישה, בעז ו רפי הטען-קשר קפצו ראשונים מהצריח ו אז יהושוע הצליח להשתחל מתא התותחן, הוא עלה על הסוללה, צעק " נפגעי " ו נפל לידי. בעז חבר

אלי וביחד גררנו אותו כמה מטרים משפת הסוללה אל תוך השדה עם רגבים, יהושוע הוציא את התחבושת האישיית שלו, פתח את רוכסן הסרבל שלו ו אמר לי " לואיס, תחבוש אותי " (לא אפרט את מה שראיתי) הוא קיבל קליע, כנראה, ממקלע כבד, בגב ויצא מהחזה בצד שמאל. לקחתי את התחבושת ולחצתי אותה על הפצע הפתוח. יהושוע לא סבל מכאבים אך הרגיש חום מופרז בכל איזור הפציעה, יהושוע שכב על הגב ו ביקש ממני להניח את ידו השמאלית על ביטנו ו כך עשיתי...אז הוא ביקש שוב שאניח את ידו על הבטן...הסקתי שהוא לא מרגיש את יד שמאל שלו ו המשכתי להצמיד לו את התחבושת. מדי פעם הוא היה מקוץ את הרגליים אליו ו אז המקלע היה פותח עלינו באש... כנראה שהיינו על גבול השטח המת כי כל פעם שיהושוע היה מרים את הברכיים, הוי פותחים עלינו באש...החלטתי " לרכון " על הרגליים שלו כידי שלא נהייה גלויים למקלע שמעבר לכביש. ניסיתי להרגיע אותו " תחזיק מעמד, עוד מעט יגיעו אלינו הטנקים שלנו ו יחלצו אותנו "....

השמש עלתה מעל הרכסים ממזרח והתחיל להיות מאוד חם, אז גילינו שבנוסף... גם אין לנו מים !!! התחמושת בתוך הטנק התחילה להתפוצץ מהבערה שאחזה בטנק ו רסיסים נפלו סביבנו, גם הארטילריה שלנו לא פסחה על האיזור בו היינו...עברו שעות ו מצבינו החמיר בגלל החום ו חוסר המים,

יהושוע שכב על גבו ו היה רגוע, ואני לא הרפאתי מה תחבושת...אז לא בדיוק ברור לי מה היה או כמה זמן זה היה...או שעבדתי את ההכרה או ש" נשפחתי " מרוב עייפות ו מתח, ואז...אנחנו נוסעים במכונית אדומה עם גג נפתח, רפי, בעז, יהושוע ואני, נוסעים דרומה עד שמגיעים לבית חולים, מוסרים את יהושוע לטיפול של הרופאים, ואני רואה סביבי הכל לבן, נקי ורגוע, אז אני פוגש אחות ואני שואל אותה האם זו המציאות? ו היא עונה לי " לא,פה זה רק חלום!! " והתאוררתי בחצי בהלה...אנחנו על אותו שדה עם הקוצים, ידי על התחבושת,רפי מאחורי כמה מטר ו בעז כמה מטר דרומה ממני אוחז ב-M16 מוכן להגן עלינו בכל מצב שעלול להתפתח...

בשלינו זה אנחנו רואים מרחוק את הגדוד פרוס ו תוקף את המתחם הסורי , כמו בסרט סינמסקופ (אם מישהו עוד זוכר מה זה) טנקים שועטים קדימה בפריסה חזיתית ו מבצעים ירי תוך כדי תנועה... "מרשים ביותר" נגמ"ש סורי שיצא מהמתחם נעצר ליד הטנק שלנו ו כמה מהם ירדו לבדוק את הטנק הבווער , דיברו בערבית ממש מטרים ספורים מאיתנו (מלחיץ) בעז היה על קצה הסוללה עם ה M16 מוכן לפתוח אליהם באש ...אך הם כנראה היו יותר מבוהלים מאיתנו,עלו בחזרה על הנגמ"ש ו ברחו צפונה. יהושוע נשם בכבדות ו אני מחזיק לו את התחבושת אומר לו שיחזיק מעמד עוד קצת ,הטנקים שלנו כבר בתנועה ו עוד מעט מגיעים אלינו...אז שמתי לב שיהושוע לא שומע אותי ו... הוא לא איתנו... הטנקים המשיכו להתקרב ו ירו על כל מה ש זז ו גם על כל מה שלא זז, בעז רפי ואני,השארנו את יהושוע ו ניסינו להתרחק אל תוך השדה אבל מהר מאוד ראינו שפגזים של הטנקים עפים לאותו כיוון שאליו אנחנו זוחלים אז חזרנו לפינה עם הקוצים בו שכב יהושוע. השעה הייתה כבר בסביבות 10:00 ו שני טנקים הופיעו בצד מערב של הכביש ו עלו על השדה איפה שאנחנו היינו תוך כדי ירי מקלעים שפגעו קרוב מאוד אלינו, הם התקרבו עוד ואז בעז מצא חתיכת שק מלט ו התחיל לנופף בו עד שהטנקים זיהו אותנו,נצרו את האש ואחד מהם התקרב אלינו ונעצר,שאלתי את בעז אם זה בסדר שיחליף את הכפפה שלי עם של יהושוע ו הוא אישר...הורדתי את כפפת הנומקס שלי שהייתה ספוגה בדם ו לקחתי את של יהושוע שהייתה יבשה. רפי ,בעז ואני הרמנו את יהושוע על כנף הטנק ו ניכנסנו לתוך הצריח , ישבנו על תאי ארגזי הפעולה של המקלעים (שרשראות כדורים) ברצפת הצריח. זה היה רגע עוצמתי במיוחד כי אחרי כשש שעות ששכבנו על הרגבים בפינת השדה במתח שלא מרפה לרגע , אנחנו מרגישים בטוחים בתוך צריח טנק המחלצים....הייתה מעין פריקת מתח של שלושתנו ,התחבקנו ולפחות אני יכול להעיד על עצמי שהזלתי דמעות...הרגשה שנולדנו מחדש נגד כל הסיכויים. הטנק חילץ אותנו כמה מאות מטרים דרומה ו הוריד אותנו מאחורי בית ליד הכביש ,נתנו לנו אלונקה ושמיכה איתה כיסינו את יהושוע על האלונקה ... בעז אמר לנו להשאר עם יהושוע ו שעוד מעט הוא חוזר, עלה חזרה על הטנק ונעלם... הכוחות שלנו היו בדהרה צפונה גם על הכביש וירו על הכל כולל על הבית שמאחוריו היינו...פתאום מופיע ג'יפ ו עצר לידינו...מתוך אינסטינקט כיוונתי עליו את ה M16 שלי ו אז גיליתי שזה היה בעז עם טען-קשר פצוע מטנק אחר שבא לפנות אותנו, רפי ואני קפצנו על הג'יפ...סע ! סע !...בעז הרגיע אותנו...שתו מים,הרבה מים. הג'יפ לקח אותנו לתאג"ד של הגדוד שהיה לפנינו תקוע במארב בסולטן יעקב. השארנו את יהושוע מאחורי הבית בכוונה לחזור אליו כשהמצב יאפשר...

ירדתי מהג'יפ עוד בתוך שוק ,ללא כיוון, מסוחרר , "מרחף" מחשבותי הציפו אותי , אז רץ אלי קצין שהתברר לי יותר מאוחר שהוא הפסיכולוג של הגדוד או של החטיבה ,שאל אותי ...אתה לואיס ? השבתי שכן, "אותך אני מחפש!" אמר וחייב אותי חזק ו ניסה להחזיר אותי ל "כיוונים" ....לואיס, עשית מה שיכולת ו עשית את הדבר הנכון, לא יכולתה לעשות יותר ! רופא הגדוד בדק את יהושוע ו קבע שלא היית יכול להציל אותו... השעה התקרבה ל 12:00 בצהריים, שעה שהכריזו שאפסקת האש תכנס לתוקף....אז באה תופעה מוכרת של " ריקון קנים"....ירד עלינו מטח קטיושות מטורף, אני עמדתי ליד בית שהייתה בו חנות כלשהי סגורה עם טריס מפח גלי שהעצים את רעש הפיצוצים של הקטיושות כאילו שכל הקטיושות נפלו עלי ! בזה מסתיימות בשבילי מלחמות ישראל , ואני נשאר רק עם המלחמות שבתוך הראש שלי....עד היום.